

Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejemati v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglasi po tarifi

Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prašernova ulica št. 4

Primo de Rivera na mrtvaškem odru

NEPRIČAKOVANA SMRT BIVŠEGA ŠPANSKEGA DIKTATORJA. — DAN PRED ODHODOM V ZDRAVILIŠČE GA JE V PARIZU ZADELA KAP.

PARIZ, 17. marca. Bivši španski diktator, general Primo de Rivera, je umrl tukaj nenadne smrti. Zadel ga je srčna kap. Bolehal je že dalj časa na sladkorni bolezni in je nameraval ravno včeraj v svrhu zdravljenja odpotovati v Frankfurt. Povabil je še za popoldne k poslovnim čajanki celo vrsto svojih osebnih prijateljev, dalje francoskega maršala Petaina, španskega poslanika Quinones de Leona in bivšega kmetijskega ministra Hennesya, vendar je že dopoldne izdihnil. Slučajno v Parizu se mučedi španski zunanji minister, vojvoda Alba, je izrekel rodbini pokojnika imenoma vlade iskreno sožalje.

MADRID, 17. marca. Vest o nenadni smrti bivšega španskega diktatorja so naznanili madridski listi svojim čitateljem s posebnimi izdajami. Na-

pravila je povsod največji vtis in se splošno domneva, da so smrt generala Primo de Rivero povzročila oziroma pospešila razburjenja zadnjih mesecev, zlasti njegov politični padec. Kralj Alfonz je takoj poslal pokojnikovi rodbini sožalno brzojavko, španska vlada pa je naročila pariškemu poslaniku, naj kondolira imenom španske države. Številni sodelavci, prijatelji in bivši ministri diktatorjevega kabineta so odpotovali v Pariz, da sprejmo truplo pri prevozu na Španijo. Pogreb se bo vršil v sredo v Madridu z vsemi vojaškimi častmi. Truplo Primo de Rivero leži v beli generalski uniformi na katafalku. Častno stražo tvorijo pokojnikovi prijatelji. Dve španski redovnici klečita, zatopljeni v molitev, pred krsto.

V Sofiji

Je bila minole dni izvršena demarša jugoslovenske vlade, v sporazumu z vladami Anglije in Francije. Naš sofijski poslanik gosp. Nešić je dobil naročilo, da izroči bolgarski vladi noto, v kateri se dokumentarično ugotavlja, da so zadnji atentati v Jugoslaviji, v Pirotu in drugih krajih, delo makedonstvušćih, to je bolgarsko-makedonskega revolucionarnega komiteja. Na podlagi te ugotovitve zahteva nota odločne korake proti delovanju teh organizacij. Ker je njih delovanje škodljivo za dobre odnose med Jugoslavijo in Bolgarijo, za ohranitev miru in nevarno za odnose med balkanskimi državami sploh. Poročajo dalje, da je poslanik Nešić osebno bil pri bolgarskem zunanjem ministru Burovu in je na prijateljski način izrazil željo, da bolgarska vlada odgovori na ugotovitve mešane jugoslovensko-bolgarske komisije glede zadnjih atentatov. Enako je bil pri Burovu tudi angleški poslanik, ki je izrekel v imenu svoje vlade željo, naj bi bolgarska vlada storila vse, da zaustavi pogubonosno delovanje makedonstvušćih. Za minolo soboto so pričakovali istotako demaršo francoskega poslanika.

Iz teh kratkih vesti je jasno razvidno, da ne samo jugoslovenska vlada in javnost, ampak da zlasti tudi obe veliki zapadni demokraciji, Anglija in Francija, polagata veliko važnost na red in mir na Balkanu ter zlasti na dobre sosedske odnose med Jugoslavijo in Bolgarijo kot predpogoji zdravega razvoja prilik na Balkanu. Saj cela zgodovina zadnjega desetletja v žarki luči osvetljuje vse neprijetne odnose, ki so nastali baš radi skrajne nepomirljivosti makedonskih komitejev, ki jih cela evropska javnost smatra danes za obične razbojnike, ki so pa še nedavno uživali ne samo pardon, ampak celo zaščito tudi v oficijelnih krogih Bolgarije, in katerih zaupnik general Vlkov je celo dolgo časa sedel v vladi kot vojni minister. Vselej na spomlad, kadar so »šume zazelenele«, se je pričnela razbojniška akcija makedonskega komiteta, v zadnjih letih, ko so se razbili v dve sovražni si skupini Mihajlovcev in Protogerovcev, pa obeh teh skupin z atentati in ropi na jugoslovenskem ozemlju, ne da bi bila bolgarska vlada storila samo en odločen korak proti bandam, ki so bile popolnoma redno četaško organizirane in ki so terorizirale celo bolgarsko prestolico samo.

Jugoslovenska vlada je tekom minolih let že ponovno izrazila željo po zblizanju in vršile so se tudi že ponovne konference za likvidacijo obmejnih spornih vprašanj in v zvezi s tem tudi za likvidacijo akcije makedonstvušćih. Toda šele zadnja protska konferenca je donesla pozitiven uspeh in že se je pojavljalo upanje, da pride končno do prijateljskih in bratskih odnosov med obema državama. Makedonstvušćji so na pirot-

Gandhijev pohod k morju

BOMBAY, 17. marca. Gandhi nadaljuje svoj pohod proti morju. Njegovi spremljevalci trpe vsled žgoče vročine silno žejo in pomanjkanje vode. Prvih 5 dni je prehodil Gandhi 60 milj. Potnikom, ki so opešali, je dovolil, da se poslužijo avtomobilov, ki pa so večinoma angleškega izvora. Številni župani in občinski predstojniki, ki jih je Gandhi pozval, da naj potujejo skupno z njim k morju, so to odklonili.

Snežni viharji in toča v Nemčiji

BERLIN, 17. marca. Preteklo noč je divjal v velikem delu severne Nemčije tako srdit snežni vihar, da so nastale ponekod v železniškem prometu velike ovire. Položaj se je tekom dneva še poslabšal, ker so sledili še težki nalivi in toča. Ponoči je bila po cestah nevarna poledica, kar je povzročilo celo vrsto težjih nezgod.

BERLIN, 17. marca. Preteklo noč je divjal nad Berlinom nenavadno hud snežni vihar. Zvečer je bilo še popolnoma jasno, nenadoma pa se je nebo stemnilo, nakar je pričelo opolnoči tako snežiti, da je bilo ob 6. zjutraj na ulicah snega že pol metra na debelo. Promet je bil močno oviran in tramvaj sploh ni mogel voziti. Zamude pa so imeti tudi vlaki.

Skrivnostna epidemija v Ameriki

NEWYORK, 17. marca. Ameriško javnost že nekaj dni eazburja nanašna epidemija. V Oklahomi je že 400 oseb zaporedoma zbolelo ob redkih simptomih, ne da bi zdravniki mogli bolnikom kaj pomagati, ker ne

ski sporazum reagirali z novimi atentati z jasnim namenom, da sporazum onemogočijo.

Stvar bolgarske vlade je sedaj, da končno pokaže resno voljo za likvidacijo preteklosti, da pokaže, da se smatra bolgarski narod za vejo velikega naroda južnih Slovanov in da ho-

poznajo niti povzročitelja niti načina zdravljenja. Bolezen se iz Oklahome naglo širi dalje in razširjanja ne morejo preprečiti niti najstrožje zdravstvene odredbe oblasti. Znaki nastopijo hipoma. Človek omahne in postane hrom na rokah in nogah. Zdravniki so brez moči in se omejuje njih delo le na izoliranje obolelih. Prvotno se je domnevalo, da je nova bolezen posledica uživanja alkoholnih pijač, vendar se je pozneje pokazalo, da je to čisto nemogoče, ker napada skrivnostna bolezen tudi otroke, ki niso še nikdar zavžili nobene alkoholne pijače. Veliko število otrok — izpod 5 let — je že postalo žrtev te epidemije.

Velik požar v Peči

BEOGRAD, 17. marca. Preteklo noč je nastal v Mitrovički ulici v Peči požar, ki je kmalu vpepelil 22 hiš, med njimi 9 trgovin. Škoda je velikanska in tembolj občutna, ker ni krita z zavarovalnico.

Dva in pol metra snega

RIM, 17. marca. Na južnem Tirolskem je zapadel sveži sneg. Po dolinah ga je pol metra, po višjih legah dva in pol metra na debelo. Vsi gorski prelazi so nedostopni.

Potres v južni Italiji

NEAPELJ, 17. marca. V Sarnu je spravlil precej močan potres prebivalstvo v divji strah. Ljudje so panično zbežali iz svojih stanovanj in iskali zaščito pod milim nebom. Po poročilih observatorija na Vezuvu gre za zemeljske tresljaje, ki so posledica perijodičnega delovanja vulkana.

če kot tak živeti z Jugoslavijo v dobrih sosedskih in prijateljskih odnosih, in da obsoja ter da hoče z vsemi sredstvi delati na to, da zatre element neredov, nemirov in medsebojnih sporov. Bolgarska vlada ima besedo, ki pa mora postati tudi meso.

Občni zbor organizacije vojnih invalidov

se je vršil včeraj dopoldne v dvorani Zadr. gosp. banke pod vodstvom predsednika g. Geča. Iz odborniških poročil je bilo razvidno, da je organizacija tekom minolega poslovnega leta vzorno delovala ter izvršila nešteto intervencij, prošnji itd. za svoje članstvo. Predsednik je tudi poročal o položaju invalidov po novem zakonu. Odbor je dobil absolutorij. Pri volitvah je bil izvoljen v glavnem dozdanji odbor z g. Gečem kot predsednikom na čelu. Kralju je bila poslana udanostna brzojavka.

Poroka

Včeraj sta se poročila v Mariboru g. Joško Košenina, carinik v Dravogradu in gospica Edita Racek. Bilo srečno!

Pogreb gospe Cijanove

Včeraj popoldne so položili vzorno slovensko mamico, primorsko rojakinjo gospo Cijanovo, k večnemu počitku na Pobrežju. Na božji njivi, kjer počiva že toliko domoljubnih src, se je zbralo posebno mnogo primorskih rojakov, da pokažejo zadnjo čast svojih tovarišic. Pevsko društvo »Jadran« je zapejo pokojnici v zadnje slovo dve žalostinki, nakar je krsta zdrknila v hladno naročje svobodne slovenske zemlje.

Kriza v Slovenskem lovskem društvu

Včeraj popoldne se je vršil v Celju izredni občni zbor Slovenskega lovskega društva, kojega delokrog obsega celo dravsko banovino. Na dnevnem redu je bila sprememba pravil. Občni zbor je bil zelo buren, ker so podružnice Maribor, Celje, Ptuj in Murska Sobota kot zastopnice mariborskega okrožja zahtevale reorganizacijo društvenega poslovanja, ki je postalo birokratsko-okostenelo, ustanovitev dveh popolnoma enakopravnih sekcij za mariborsko in ljublj. okrožje v okviru društva ter večjo avtonomijo za posamezne podružnice. Zastopniki centrale na te zahteve niso hoteli pristati. Razvila se je ostra debata in je bil občni zbor brez rezultata zaključen. Zastopniki navedenih podružnic so imeli po obnem zboru še svoje posvetovanje in so sklenili za jutri sklicati v Maribor konferenco vseh podružnic iz mariborskega okrožja, ki bo izdelala memorandum za bansko upravo v svrhu objektivnega informiranja o razmerah v društvu.

Božjastni napad na ulici

Včeraj 16. t. m. krog pol 23. ure je 22letni ključ. pomočnik Karol Snuderl iz Tvorniške ulice 24 dobil na Koroski cesti božjastni napad in je obležal nezavesten. Rešilni avto ga je prepeljal v bolnico.

Vlačuganje in prepovedan povratak

Sinoči je mariborska policija aretirala Ano H. radi vlačuganja, Ivaniko K. pa radi prepovedanega povratka. Prvo so oddali v bolnico, drugo sodišču.

Poučno potovanje v sveto deželo

Društvo »Putnik« v Beogradu priredi od 9. do 29. aprila poučno potovanje v Carigrad, Damask, Haifo, Na zaret, Jeruzalem, Betlehem, Jordan, Kairo, Aleksandrijo in Atene. Potni stroški bodo znašali za drugi razred Din 14.100, za tretji razred pa 10.500 Din. Prospekti in priglasil v potovalni pisarni »Putnik« v Mariboru, Aleksandrova cesta 35.

Društvo hišnih posestnikov v Mariboru

pojasnjuje v izogib zamenjav, da društveni član gospod Albin Novak, trgovec v Mariboru, Glavni trg št. 18, ni istoveten z društvenim novim tajnikom, gospodom enakega imena.

Pohorske ceste

TRIJE NAJNUJNEJŠI SODOBNI PROBLEMI. — POHORJE V PROMETNEM, GOSPODARSKEM IN TUJSKOPROMETNEM POMENU. — NAŠA DOLŽNOST

Nova doba je postavila naše ozemlje pred tri probleme, od katerih zavisi v veliki meri vsa naša bodočnost, pred problem prometa, gospodarske konkurence in turizma. V času, ko zmaguje avtomobil nad železnico, so ceste zopet pridobile na veljavi, na kateri so bile po iznajdbi železnice toliko izgubile. Njihova veljava pa še neprestano narašča in bo, verjetno, še dolgo naraščala; zato bo vsa naša bližnja bodočnost odvisna od tega, kako bomo uredili, preuredili in izgradili naše cestno omrežje, da bo moglo vršiti one naloge, ki se mu danes stavijo. Na drugi strani pa so s povojno dobo, posebno z novejšo stabilizacijo gospodarskih pravcev, minili oni časi patriarhalne, primitivnosti, v katerih brzina ni imela glavne vloge. Danes je namreč bolj kakor kdaj prej v veljavi geslo: »Čas je denar!«. V gospodarstvu more uspevati le oni, ki se razvija s časom in ki poskrbi za točnost in likvidnost svojih gospodarskih, pred vsem trgovskih poslov. Tretji problem, ki je še posebej problem Slovenije, pa je tujski promet. Z njim moramo nadoknaditi svojo siceršnjo gospodarsko pasivnost, ako hočemo ostati aktivni.

Na te tri prevažne probleme se nam je zdelo potrebno pokazati, da ob njih presodimo pomen in potrebo pohorskih cest, ki so se te dni določale po posebni komisiji; kajti, te ceste so v najbolj tesni zvezi z vsemi tremi omenjenimi problemi. V prometnem oziru samem so prevažno izpolnile našega cestnega omrežja, ki je sedaj s pohorskim masivom v dolžini približno 50 km in širini nad 20 km popolnoma prekinjeno in presekano. Ves cestni promet se tedaj vrši samo krog njega, na njegovem podnožju, in ne more odpreti svetu njegovih naravnih bogastev. S tem pa ravno prehaja zadeva pohorskih cest v območje drugega, gospodarskega problema.

Pohorje je, kot edina izjema med ostalimi našimi gorskimi masivi, vse obrastlo z gozdovi, smrekovimi, jelkovimi in bukovimi, ki tvorijo ogromne zaklade narodnega premoženja. Pohorski les je prvovrsten, ponekod more konkurirati z najboljšimi alpskimi kvaliteta, je pa

po veliki večini mrtev kapital baš zaradi tega, ker manjkajo Pohorju primerne in porabne ceste. Transportiranje iz gozdov po sedanjih poteh mu zaradi prometnih stroškov jemlje možnost uspešne konkurence in ga kvari tudi kvalitativno; kajti les, ki se spušča v dolino po drčah ali po hudournikih, ne more biti nikdar tak, kakršen je, če se vozi na vozovih po gladkih cestah. Z izgradnjo projektiranih cest bi bila tedaj mogoča povsem nova konkurenca, konkurenca v kvantitativnem in kvalitativnem oziru.

Pohorje pa ni samo prometno in gospodarsko važno, pomembno je tudi kot središče tujkega prometa. Vsled zloženega in kolikortoliko ugodnega pristopa ter svojih krasnih razglednih točk, zdravega svežega zraka, biserno čistih izvirkov in romantičnih naravnih lepote, je kakor ustvarjeno za to, da postane prvovrstno izletišče ter zdraviliško, letoviško in sportno torišče ne le vsega mariborskega okrožja, ampak tudi bližnje in daljne okolice. Kadar bodo na njem dograjene vse za to potrebne naprave, postane lahko naš slovenski in jugoslovanski Semmering. Vse to pa zamore postati zopet samo tedaj, če bodo na njegove vrhove vodile primerne avtomobilske ceste.

Tak bi bil tedaj v glavnem pomen in namen pohorskih cest, da strategičnega nihi ne omenjamo, čeprav je najmanj vsaj tako tehten kakor so prvi trije. Zato bo dograditev sedanjega projekta Reka-Areh, Ruše - Arh in Šmartno - Arh za Pohorje, Maribor in vse mariborsko okrožje velik dogodek. Vendar pa zadnji trodnevni ogled terena še ne pomeni tudi, da se bodo te ceste zares gradile in da se bodo že sedaj gradile. Vsa zadeva je zaenkrat, žal, še teoretičen projekt, a baš na nas, ki smo na teh cestah najbolj zainteresirani, je, da storimo v Ljubljani vse, da bo od teoretičnega projekta prišlo čimprej tudi do stvarne izvedbe. Če bomo vsi izpolnili svojo dolžnost, potem bodo v treh ali štirih letih vse tri pohorske ceste že gotovo dejstvo, in v zgodovini našega zelenega obdravskega višavja se bo pričela nova prometna, gospodarska in tujkoprometna doba.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Ponedeljek, 17. marca. Zaprti.
Torek, 18. marca ob 20. uri »Takrat v starih časih« ab. B. Kuponi. Gostovanje gđ. Marice Lubejeve.
Sreda, 19. marca ob 15. uri »Radikalna kura«. Kmečka predstava. Pri znižanih cenah. — Ob 20. uri »Netopir«. Kuponi. Gostovanje ge. Matilde Kraljeve.
Četrtek, 20. marca ob 20. uri »Naš gosp. župnik« ab. A. Kuponi.

Tujsko gledališče.

Petek, 21. marca ob 20. uri »Takrat v starih časih«. Gostovanje Mariborskega gledališča.

Sprememba repertoarja v marib. gledališču. Prvotno je bilo predvideno gostovanje gđ. Marice Lubejeve v četrtek, 20. t. m. za ab. C. Ker pa gđ. Lubejeva pride samo lahko v torek, zunanji abonenti reda C pa žele izključno četrte, se bo uprava marib. gledališča obrnila na zagrebško upravo, da bo omogočeno gostovanje gđ. Lubejeve vsaj drugi četrtek, 27. tm. Gostovanje Marice Lubejeve v »Takrat v starih časih« v torek 18. tm. velja za red ab. B. Ab. A. pa dobi v četrtek, 20. tm. »Našega gospoda župnika«.

Dve gostovanji in kmečka predstava v marib. gledališču. V torek, 18. tm. gostuje priljubljena subreta zagrebške opere in ljubljenska marib., zagrebškega in beograjskega občinstva, gđ. Marica Lubejeva kot Angelček v »Takrat v starih časih«. V sredo, 19. tm. gostuje v večerni predstavi Straussove klasične opere »Netopir« operetna diva Matilda Kraljeva kot sobarica Adela, ob 15. uri pa bo druga kmečka predstava. Vprizori se Doboviškova izredno vesela burka s petjem in godbo »Radikalna kura«, pri najnižjih cenah od 4 Din do 8.— Din.

Baletno-koncertni večer Zagrebčanov.

Napaka vseh baletov, ki prihajajo v Maribor, je, da smatrajo mariborsko gledališko občinstvo dozorelo le za lažje programe. To napako sta storila v soboto tudi g. in ga. Froman, prvaka zagrebškega baleta. S svojimi posameznimi in skupnimi nastopi sta sicer sijajno pokazala visoko popolnost in rutino tehnike, posebno v polki, španskem plesu, lutkah itd., a pravo umetniško globino nam je odkrila prav za prav samo labudja smrt ge. Margarete Fromanove. Na vsak način pa je bil spored preveč enostranski in prekratek, saj je bil ves večer skupaj s pevsкими nastopi ge. Zlate Lipovščak-Rajčeve in precej dolgim odmorom, zaključen že ob 21.20. Ga. Lipovščak-Rajčeva je dobra koloraturka, elegantna in sigurna v nastopu, precizna, dobro solana in z glasom precejšnjega obsega, vendar pa nikakor ne dosega naše ge. Lovšetove. Ker je nastop baritonista gosp. Draga Hržića bil vsled bolezni preprečen, je bil tudi obisk bolj slab. Ob drugem obisku prvakov zagrebškega baleta bi si tedaj želeli daljši spored in več diferenciacije, pred vsem pa več težjih, umetniško globljih točk. — T.

Koncert zamorcev.

Kakor smo že javili, je predprodaja vstopnic za koncert ameriških zamorcev »The Utica Jubilee Singers« že pričela. Svetujemo vsakomur, da se za vstopnico pravočasno pobriga, ker je povpraševanje izredno živo. V naslednjem objavljamo imena nastopajočih: William Culver, George Whittington, Marshall Colle, Ben Skinner, Clarence Ratleff in Jeremian Hardy. Na klavirju spremlja Miss Marguerite Hall, seveda tudi zamorka. Pri tej priliki bomo v Mariboru prvič imeli priliko slišati tudi solo na banjo (izg. bendžo) značilen zamorski instrument. Zamorci odpojejo del svojega zanimivega in originalnega programa v svojih nošah, kar bo dalo njihovemu nastopu posebno pestrost. —

Mariborski in dnevi drobiž

NEGRO REVELLERS

ZAMORCI

IZ OBALE MISSISSIPPIJA PRIDEJO!

Prva akademija Sokola I.

V soboto zvečer ob 20. je novi Sokol I., ustanovljen za magdalensko predmestje šele pred 2 mesecema, priredil svojo prvo javno akademijo, ki je pokazala na eni strani, kako nujno potrebna je bila njegova ustanovitev za ta pretežno delavski del mesta, na drugi strani pa nenavadno pridnost, s katero se je društvo poprijelo dela. Društvo ima danes že nad 300 članov iz vseh slojev prebivalstva, zlasti iz delavskih krogov. Na stopilo je krog 60 moških in ženske dece, moški in ženski naraščaj, člani in članice ter člani djačke čete inženirske podoficirske šole, koje komandant g. pukovnik Putniković gre Sokolu z vso ljubeznijo na roko, prepuščajoč telovadnico šole za sokolske vežbe in prireditve. V tej Sokolani je bila tudi sobotna prireditev, ki jo je posetilo več stotin narodnega občinstva, tako da je bila velika dvorana, okusno okrašena z zelenjem in narodnimi trobojnicami, nabito polna mladine in staršev. Ob vsakem nastopu ni hotelo biti konca aplavzom. Posebno so ugajali nastopi dece. Pivkove skupine moškega naraščaja, simbolične vežbe boja za osvobodjenje, vežbe djačke čete s puškami, s katerimi bo nastopila cela šola na vsesokolskem zletu v Beogradu, nastop članic kot mornarji z vesli, simbolične vežbe ženskega naraščaja z belimi, modrimi in rdečimi rutami i. t. d. Vmes so se vrstile deklamacije in glasbene točke. Naš stari narodni in sokolski delavec dr. Pivko kot starosta nove sokolske edinice lahko s ponosom gleda na ta prvi nastop svojih telovadcev in telovadk, zlasti še, ker pomeni razvoj Sokola I. tudi mogočen razmah novega nacionalnega življenja v Mariboru desno od Drave.

Občni zbor Vodnikove družbe v Ljubljani.

Vodstvo Vodnikove družbe v Ljubljani sporoča, da se bo vršil njen letošnji občni zbor v četrtek dne 3. aprila ob 20. uri v prostorih Zveze kulturnih društev v Ljubljani, Kazina, II. nadst. s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo odbora. 2. Računski zaključek za leto 1929 in poročilo nadzorstva. 3. Proračun za leto 1930 in določitev članarine za l. 1931. 4. Določitev književnega programa za l. 1931. 5. Volitev nadzorstva. 6. Samostojni predlogi. 7. Slučajnosti. —

Akademija na drž. moškem učiteljskem v Mariboru.

Podružnica Ferijalnega saveza na drž. moškem učiteljskem je priredila v soboto, dne 15. marca, akademijo pod geslom: Pomagajmo si sami! Vlada namreč sedaj nekaj interregnum — čakamo še na imenovanje učitelja glasbe in petja. — Pa so se mladi junaki-učiteljski postavili na noge in iz lastne inicijative priredili prav dobro uspešo akademijo. Pevski zbor je pod taktirko svojega spretnega pevovodje izborno zapel nekaj priljubljenih pesmi. Posebno je dopadla Ipavčeva »Planinska roža« in Vilharjevi pesmi »Mornar« in »Slavček«, v katerih se je izredno odlikoval bariton-solo. Enako sta ugajali dve narodni pesmi: »Moja kosa« in »Milka, oj srček moj!« Orkester, ki ima vrlega kapelnika, je zaigral nekaj orkestralnih skladb. Zlasti je žel odobranja Operetni podpiri (Fetras) in Offenbachov »Orije v podzemlju«. Da je med učiteljski tudi dobrih deklamatorjev in talentov za oder, so dokazali z deklamacijo Župančičevih pesmi in z vprizoritvijo dveh slik iz »Hlapca Jerneja«. — Mladi naraščaj vrši vestno svojo vzvišeno nalogo, ki jo stavi učiteljev poklic, ker si je v svesti, kaj je mladim srcem lepa pesem, in ker upošteva, kolik pomen ima petje in glasba za vzgojo mladine. Da se je mladina v tolikem številu udeležila lepe prireditve, je vse hvale vredno; utisa, ki ga je napravila lepo uspeša prireditev, ne bo pozabila. Vsa čast zavodu, njegovemu ravnatelju in učiteljskim!

Počaščenje dela.

Zadruga krojačev in sorodnih obrti v Mariboru je imela včeraj 16. tm. ob 9. v Gambrovinovi dvorani svoj redni letni občni zbor. Na slovesen način so bile izročene častne diplome članom in eni članici: za 40letno mojstrovanje načelniku Antonu Kosarju in Francu Leneju, ter za 43letno mojstrovanje Mariji Koller. Načelniku Kosarju je bila obenem še izročena posebna spominska diploma v okvirju z napisom: Za velike zasluge kot 40-letnemu mojstru in 10-letnemu predsedniku zadruga. Za načelnika je bil ponovno izvoljen g. Anton Kosar, za njegovega namestnika Mihael Lešnik, v odbor pa Stefan Dolšek, Stanko Vidovič, Ignac Božič, Fran Cverlin, R. Zotter, Frida Novak, Marija Kicler, Anton Tantz in Margareta Simmerl. —

Jožefov prater — odprt.

Premijera Jožefovanja je včeraj uspešna že v precejšnje zadovoljstvo vseh »podjetnikov«, pa tudi vsi radovedneži iz mesta in okolice so prišli na svoj račun. Proti večeru je zavladalo po »praterski cesti« že značilno praznično vrvenje: 4 vrtiljaki, 2 gugalnici in 3 streljšča so bili že skoraj oblegani, vsem je pa prednjačil lepo razsvetljeni električni vrtiljak pri Križevem dvoru, ki je s svojim igranjem in sijajem vabil še pozno zvečer tudi meščane z levega brega: »Slagerji« s pretekli in polpretekli dobe so se kar kosali, kateri bo s svojimi zvočnimi efekti, bobni in činelami prišel bolj do veljave. Da niso manjkale tudi »senzacije« in »atrakcije« je razumljivo! Dama s tremi nogami, ameriški čudeži, smešni paviljon, mišičasti atlet in brzofotograf — vse to so še skromni ostanki nekdanjega »veleobrata« pri Križevem dvoru. Vsekakor se bo do srede še marsikaj izpopolnilo, nekdanjega obsega pa študentski prater ne bo več dosegel. Saj so pa tudi časi in ljudje postali resnejši. —

Podružnica Vinarskega društva za Maribor in okolico

se je včeraj dop. ustanovila na zborovanju pri »Orlu«. O pripravljalnih delih je podal poročilo g. ravn. v p. A. Žmavc. Obširno se je razpravljalo o težkem položaju našega vinogradništva vsled pomanjkanja trga in vsled konkurence drugih vin. V razpravo so posegli gg. Lipovšek, min. v p. Vesenjak, Miovič in drugi. Predsednikom je izvoljen g. dr. Kronvogel, v odbor pa gg. Jos. Zabavnik, ravn. Žmavc, ravn. Priol, min. v p. Vesenjak, Ivan Šerbiček in Ivan Bregant. Pevsko društvo »Jadran« priredi jutri zvečer ob 20. uri (v torek) družabni večer na čast Jožicam in Joškom v mali dvorani Narodnega doma. K obilni udeležbi, posebno Jožice in Joške, vabi odbor. 813

Pri zaprtosti in hemoroidih.

motnjah v želodcu in črevesu, oteklosti jeter in vranice, bolečinah v hrbtu in križu je naravna »Franz Josefova« grenčica, večkrat na dan použita, krasen pripomoček. Zdravniške izkušnje so ugotovile pri trebušnih obolenjih, da deluje »Franz Josefova« voda sigurno razkrajajoče in vselej milo odvajajoče. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah. 1. Občni zbor trgovskega gremija za okoličico Maribor

se bo vršil dne 23. tm. ob 13. uri v Gambrovinovi dvorani v Mariboru. Izven običajnega dnevnega reda se bo letos vršila tudi volitev načelstva. Člani se vljudno vabijo, da se zborovanja polnoštevilno udeležijo. 822

Jožefovi sejmarji!

Gremij trgovcev za mariborsko okoličico opozarja vse sejmarje, kateri nameravajo priti na Jožefov sejem, da prinesejo obrtne liste s seboj, ker se bo na licu mesta izvršila stroga kontrola. Neupravičencem se bo obratovanje zabranilo! 823

Kegliški večer

Zimskosportnega odseka SPD v Mariboru odpade vsled praznika ter se bo vršil prihodnji večer v sredo, dne 26. marca ob 20. v Narodnem domu. Vsi na plan! 826

Velika kavarna.

Danes in v sredo gostovanje karakternega komika Franca Amona. V torek koncert kapele Wolfsthal. 816

Kaj je našla „Norvegija“ v Antarktidi?

ZANIMIVO POROČILO NORVEŠKE EKSPEDICIJE. — KOREKTURE ZEM-LJEVIDA. — RAZKRITJE NOVE KOPNE ZEMLJE. — GLOBOČINA MORJA PO 3000—4000 METROV.

Zanimivo je, da sta v času, ko se je mudila v območju južnega tečaja znana ekspedicija ameriškega raziskovalca, admirala Byrda, bili tam še dve drugi znanstveni ekspediciji: ekspedicija Avstralca profesorja Adeysona s ladjo »Discovery« in norveška ekspedicija pod vodstvom konzula Lars Christensena, ki se je posluževala ladje »Norvegija«. Vse tri ekspedicije so imele s seboj najmodernejšie pripomočke. Byrd je — kakor znano — s svojo ekspedicijo prišel v nevaren položaj, in rešila ga je polarna ladja »City of New-York« koncem minulega meseca. S tem so bila zaenkrat raziskovanja v antarktičnih krajih zaključena, ker že začetkom marca je nastopila tam strašna polarna zima in onemogočila vsako nadaljno delo.

Norveška ekspedicija je že objavila obširno poročilo o svojem delu, in strokovnjaki izjavljajo glede rezultatov te ekspedicije, da so zelo znatni in dragoceni. Ekspedicija »Norvegije« je anektirala najprej tajinstveni Bouvetov otok, na katerem so se ob tej priliki izkrcali prvič ljudje. Odtam je krenila ekspedicija na zapad, da preišče otok Petra I., ki ga je l. 1821 prvi zagledal Rus F. G. Bellingshausen in ki ga je ponovno šele l. 1927 zopet odkril neki norveški kitolovec. Morje okrog njega je sedaj dobilo ime Amundsenovo morje, otok pa je bil tudi anektiran za Norveško. Tako so si Norvežani pridobili v Južnem ledenem morju baze za lov na kite in imajo v tej gospodarski panogi skoro monopol. Važen rezultat norveške ekspedicije so mnoge korekture zemljevida. Lars Christensenu je uspelo dokazati, da otoki Thomson, The Chimnies, Pagoda Rock in Dougherty ne obstojajo, dasi so dozdaj bili na zemljevidih zabeleženi. Tudi je izdelala Christensenova ekspedicija iz aeroplana s pomočjo fotografskih posnetkov točen zemljevid Bouvetovega otoka in odkrila tudi velik vulkanski krater sredi otoka.

Nato je »Norvegija« krenila proti jugovzhodu in raziskovala nepoznane dele južnega polarnega kontinenta. Avijatikoma Riiser Larsenu in Lützow Holmu je uspelo, da sta med Enderbyjevo in Kempovo obalo razkrila trdno zemljo. Od l. 1831 in 1833 dalje ni v teh krajih prodrla nobena ekspedicija in moštvo »Norvegije« je izvesilo tam norveško zastavo. Nadaljni teden je uporabil Lars Christensen za raziskovanje obale vključno velikim težavam. Orientacija v teh krajih je zelo težka, včasih celo nemogoča, ker

ogromne ledene grmade in plošče zakrivajo obzorje. Tudi se na meji morja in kopna dvigajo čisto goste megle in zelo nevarno je v tem slučaju poskušati poleteti z aeroplani: dr. Schreiner in Leif Lier, ki sta se dvignila na aeroplanu s kitolovca »Kosmos«, se nista nikdar več vrnila. Vključno temu pa je na indirektn način mogoče ugotoviti, ali so kje v bližini trdna tla in kje točno se začneja kontinent. Obala kontinenta namreč ne pada strmo v morje, ampak se spušča polagoma, in s specijalnim merjenjem se lahko prilično točno prepričaš, ali se bližaj z ladjo kopnu. Globočina morja znaša v Antarktidi po nekoliko tisoč metrov, in če morje naenkrat postane plitvo (to se pravi par 100 metrov), je to sigurno znamenje, da kopno ni več daleč. Pri tem raziskovalcem izvrstno služijo neke moderne metode merjenja (»Echolot«) in »Norvegija« je merjenje razmeroma lahko in točno izvršila. Med 32. in 34. stopinjo vzhodne dolžine je morje globoko povprečno 500 do 600 metrov, dočim znaša normalna globočina sicer 3000—4000 metrov. Raziskovalci so se za določevanje mej kopna in za potrjevanje svojih rezultatov v merjenju posluževali še druge metode. Znano je dejstvo, da solčni žarki nikdar ne uplivajo na temperaturo polarnega morja in ledu, dočim se na kopnu in v bližini kopna ta upliv popolnoma jasno lahko opazi. Nemški raziskovalec prof. Baschin je meril v bližini Grönlanda visoke temperature tal, dočim je zrak bil izpod ničle. Toplota zemlje povzroča spremembe v atmosferi, topli zračni tok pa ustvarja značilne oblike oblakov, ki so vidni na daleč in na široko in jih je zelo lahko spoznati. Takšne oblake je opazil Riiser Larsen na 32. stopinji vzhodne dolžine, krog 60 milj daleč od kraja, kjer je bila sedaj »Norvegija«.

Pred vrnitvijo v domovino je »Norvegija« zaznamovala še en lep uspeh. Dne 16. febr. — na 71. stopinji širine in 12. stopinji vzhodne dolžine — je padla globočina morja od 2550, naglo na 314, 220 in 160 metrov. Drugega dne — 17. II. t. l. — je posadka »Norvegije« zagledala kopno, in avijatik so ugotovili, da se to kopno raztega kakih 185 km na jug in da znaša najvišja višina kakih 350 metrov. Tako se je »Norvegiji« posrečilo, da je pod vodstvom Lars Christensena izvršila mnogo razkritij, ki so znatno pomnožila poznavanje »belega kontinenta«.

beso. Dr. Buhanič končuje svoj članek z ugotovitvijo, da bi v naši državi, tako bogati na sadju, morale biti brezalkoholne pijače producirane iz sadja, kakor to delajo v Švici in na Švedskem.

Ali so zraščeni dvojčki ena ali dve osebi?

Med parobrodno družbo White Star Line in zraščeni sestrata Gibbs je prišlo do zanimivega spora. Zraščena dvojčka sta namreč hotela oditi na turnejo v Evropo, vendar pa sta odločno odklonila dve vozni karti, češ da dobite v Zedinjenih državah vedno samo eno karto. Parobrodna družba pa se je postavila na čisto drugačno stališče in pravi: Nikakor ne gre za to, ali ste obe mladi sestri medicinsko in juridično ena oseba. Za parobrodno družbo je merodajno le to, da dvojčka jesta za dve osebi.

Jugoslovenski večer v Varšavi.
Dne 12. tm. zvečer je Poljska filharmonija v Varšavi priredila večer, posvečen jugoslovanskemu Jadranu. — Naš poslanik g. Branko Lazarevič je predaval, recitirale so se jugoslovanske pesmi, godba je svirala jugoslov. skladbe. Profesorju dr. Benešiču iz Zagreba, ki je na Poljskem znan kot prevajalec poljske lepe knjige — slavilji je občinstvo prirejalo srčne ovacije.

Sport

Težkoatletske tekme za prvenstvo Dravske banovine

V soboto in nedeljo so se vršile v Narodnem domu težkoatletske tekme za prvenstvo dravske banovine, ki jih je priredil SK Železničar. Tekmovalo je 52 atletov za naslov prvaka. Organizacija je bila prav dobra, kar je predvsem zaslu-ga marljivega tajnika SK Železničarja g. Fischerja. Žal, da so se nekateri zagrebški atleti jako nedisciplinirano obnašali. Tekmovanju je med drugim tudi prisostvoval predsednik težkoatletskega saveza gosp. M. Denich, ki je po tekmi izročil posameznim zmagovalcem spominske kolajne.

Rezultati so naslednji:

Dviganje uteži.

- I. kategorija: peresna teža: (1 tek.) 1. Avčin (SK Ilirija, Ljubljana) 265 kg v štirih dvigih.
- II. kategorija: lahka teža: (3 tek.) 1. Terjavčnik (Železničar, Maribor) 272,5 kg v štirih dvigih, 2. Emer (Železničar, Mb.) 230.— kg v štirih dv., 3. Žvan (Ilirija) 177,50 kg v štirih dv.
- III. kategorija: srednja teža: (6 tek.) 1. Krisper (Ilirija) 300.—kg, 2. Petek (Ilirija) 277,50 kg, 3. Glumac (Železn.) 262,50 kg, (vsi v štirih dvigih.)
- IV. kategorija: poltežka teža (1 tek.) 1. Strnad (Ilirija) 295.— kg v štirih dv.
- V. kategorija: težka teža (3 tek.) 1. Jeglič (Ilirija) 305.— kg, 2. Kos (Ilirija) 302,50 kg, 3. Kavšek (Ilirija) 245.— kg, (vsi v štirih dvigih.)

Rokoborba.

- I. kategorija: Cantam do 56 kg (5 tek.) 1. Lobnik (Žel.), 2. Nerad (Ilirija), 3. Halužan (Herkules, Zagreb).
 - II. kategorija: perolahka do 61 kg, (6 tek.) 1. Kehl (Croatia, Zagreb); 2. Sauerborn (Herkules); 3. Peer (Croatia).
 - III. kategorija: lahka do 66 kg, (7 tek.) 1. Vojvodič (Herkules), 2. Žegarac (Herkules), 3. Abular (Ilirija).
 - IV. kategorija: welter do 72 kg (10 tek.) 1. Prvič (Herkules), 2. Metauer (Croatia), 3. Marov (Croatia).
 - V. kategorija: srednja do 79 kg (8 tek.) 1. Janež (Herkules), 2. Volarič (Herkules), 3. Kos Croatia).
 - VI. kategorija: poltežka do 87 kg (2 tek.) 1. Palkovič (Herkules), 2. Knuschanret (Ilirija).
- Končni rezultati v rokoborki: 1. Herku-les, Zagreb: 4. — I. mesta, 3. — II. mesta, 1. — III. mesto = 19 točk. — 2. Croatia, Zagreb: 1. — I. mesto, 2. — II. mesto, 3. — III. mesta = 8 točk. — 3. Železničar, Maribor: 1. — I. mesto = 3 točke. — 4. Ilirija, Ljubljana: 1. — II. mesto in 1. — III. mesto = 3 točke.

Dijaški smučarski dan na Pohorju!

Včeraj se je vršil ob lepem udeležbi naših dijakov-smučarjev na Klopnem vrhu smuški tek na 16 km dolgi progi. Klopni vrh - Pesek - Klopni vrh. Dokaj neugodne terenske ovire so otežkočile tekmo. Proga je bila precej naporna. Toda trdna volja in disciplina naših ambicioznih tekmovalcev je povzdignila tekmo. Tekma se je vršila pod pokroviteljstvom dijaškega odseka SPD Maribor-Ruše. Predsednik, starter in časomerilec gosp. dr. Joško Bergoč, kontrola in časomerilci na Pesku, g. prof. Šilec in g. Bürger, organizator in tehnični vodja g. Danilo Vahtar. Tekma se je začela točno ob pol 10. Izven konkurence je startal tudi naš Mirko Dolinšek ter dosegel najboljši čas dneva 1.42.20. Prejel je lično spominsko darilo. Srebrni pokal kot prvak si je priboril mladi in simpatični smučar Ljubo Mušič. Drugi in tretji pa priznanico. V naslednjem prinašamo rezultate smuškega teka in skokov. 1. Ljuban Mušič v času 1.51.30. 2. Fürst v času 1.57.45. 3. Ivo Šoštarčič v 2.04.15. 4. Vodenik Milko v času 2.08.—. 5. Slavko Legvart v času 2.21. — Prijavilo se je 10 tekmovalcev, odstopili so 3. — Smuški skoki so se vršili popoldne in so bili doseženi sledeči rezultati: Najlepši skok dneva in prvak v skokih je postal g. Ivo Šoštarčič. Dosegel je 157,5 točk; drugo in tretje mesto si delita gg. Fürst in Neuman vsak 147,5 točk, tretje mesto pa je zasedel g. Milko Vodenik, 125,5 točk.

Villacher Sportverein : SK Rapid 2:1 (1:1).

Včerajšnja nogometna tekma je zopet pokazala, da se ne sme nasprotnika podcenjevati. Gostje so sicer predvedli lep kombinatoren nogomet, vendar bi Rapid lahko zmagal, če bi smatral tekmo bolj resno. Rapid, ki je nastopil v spremenjeni postavi, tokrat absolutno ni zadovoljil. Napad je igral silno raztrgano. Edini Ter-gletz je odgovarjal. Krilska vrsta je bila nemogoča. Edino obramba je bila solidna in dobra.

Sodil je g. Nemec, kljub temu da je bil deligiran g. Frankl. Zakaj?

SK Železničar : SK Svoboda 5:2 (3:2).

Prva prvenstvena tekma v spomladanski sezoni je prinesla SK Železničarju zmago in dragoceni dve točki. Z igro pa nismo bili zadovoljni. Igra v tem stilu ni v čast moštva. Železničar je nastopil s kompletnim prvim moštvom, vendar ni predvajal one igre, ki smo jo pričakovali. Igralo se je preveč ostro, kar je tudi imelo za posledico, da je bil igralec SK Svobode Bach težko poškodovan. Svoboda se je resno trudila in pokazala veliko ambicije in volje, da doseže čim častnejši rezultat, vendar tehnično in taktično podkovanemu nasprotniku ni bila kos. — Sodil je g. Bizjak.

Ljubljana: SK Ilirija:SK Urfahr (Line) 4:1, v soboto 8:3 (3:3).

Zagreb: Medmestna tekma Zagreb: Beograd 3:1 (2:1).

Beograd: V soboto ASK Primorje:BSK 3:3, ASK Primorje:Jugoslavija 2:2.

Split: Hajduk:Železničar (Zagreb) 2:1.

Celje: Prvenstvena tekma Atletik SK: Olimp 3:2.

Inozemski sport.

Gradec: Prvenstvene tekme: GAK: GAK:Sportklub 5:1 (4:1).

Dunaj: Prvenstvene tekme: Rapid:Nicholson 3:2 (2:2), Austria:Sportklub 2:2 (2:0), WAC:Hakoah 1:1 (0:0).

Praha: Sparta: ASK Nürnberg 4:0 Slavia:ČASK 11:0 (6:0).

SK Olimp, Celje v Mariboru.

Na praznik, dne 19. marca, gostuje prvič v Mariboru odlično moštvo SK Olimp iz Celja proti ISSK Mariboru. Tekma se bo vršila ob 14.30 na igrišču ISSK Maribora v Ljudskem vrtu.

Byrd o svojih odkritjih

Slavni raziskovalec Južnega tečaja Byrd je na povratku v Ameriko pri-spel 9. marca v Dunedin na Novi Zelandiji, kjer je o uspehih svojih raziskovanj izjavil novinarjem sledeče:

Najvažnejši uspeh ekspedicije je vsekakor odkritje nove dežele vzhodno od Rosslanda, ki ni v nobeni zvezi s tem otokom in ima obseg več sto kvadratnih kilometrov. Napram temu odkritju je moj polet čez Južni tečaj neznatne važnosti. Sicer pa nimam niti najmanjšega interesa, da bi novo odkrito ozemlje proglasil kot posest Zedinjenih držav. Nadaljeval sem samo od angleških polarnih raziskovalcev pričeto delo in kar sem dosegel, pomeni pravzaprav le neznaten korak naprej v reševanju polarnih problemov, ki bodo še od generacij zahtevali težkega dela in študijev. Imenoval sem novo ozemlje Mary-Byrd Land, vendar pa nisem zasedel dežele imenom Zedinjenih držav, temveč ostane ista last vsega civiliziranega sveta.

Rezultati mojih naporov prekašajo vsa pričakovanja, čeprav znanstvenih uspehov še ni mogoče pregledati. Toliko pa je že sedaj gotovo, da bodo imeli veliko korist od mojega dela meteorologija, fizika in tudi brezžična telegrafija.

Kar se tiče mojih izkustev v arktiki, sem mnenja, da je potrebno še mnogo študija. Antarktična pokrajina je namreč docela drugačna od Severnega tečaja. Tamkaj vlada ledena doba še ravnotako, kakor pred 30.000 leti v Evropi. Najbolj me veseli, da so se vsi udeleženci ekspedicije vrnili zdravi in polnoštevilno. Nekateri so naravnost sijajno prestali vse težkoče in celo pridobili na teži. Žalibog pa sem moral pustiti svoja letala v večnem ledu. Nakladanje bi nam namreč vzelo preveč časa in bi vsaka zakasnitev pomenila za nas nevarnost, da bi morali še enkrat prezimiti na Južnem tečaju.

Strokovna sodba o naši brezalkoholni produkciji.

ki jo je v zadnjem »Liječniškem Vjesniku« na podlagi izvršene kemične analize objavil znan kemik in vseučil. prof. v Zagrebu, dr. Buhanič, ni najbolj laskava. Pravi, da je kemično preiskal vse brezalkoholne pijače, ki se producirajo in trošijo v Jugoslaviji, in prišel do sledečih zaključkov: da niti en produkt ni iz prirodnih surovin, kakor navajajo v reklamah; da imajo vsi kisel priokus, ki prihaja od ogljikove in mlečne kisline; da je v njih komaj 5—6% sladkorja, in to večidel v obliki razpadalnih produktov navadnega sladkorja ali saharoze, torej, da so te pijače izdelane samo z dodatkom navadnega sladkorja; samo v nekaterih je sladki okus pojačan z dodatkom saharina; v nobenem produktu pa ni niti sledu dušikovih spojin, vsled tega tudi ne važnih spojin za prehrano, beljakovine ali vitaminov. Po vsem tem so glavne sestavine teh brezalkoholnih pijač ogljikova kislina, nekaj malo mlečne kisline in sladkor. Izven tega tudi, sicer mala, količina anorganskih soli, ki sicer pri mineralnih vodah poleg ogljikove kisline igrajo gotovo delotvorno vlogo v organizmu, upliva, da so te pijače manj vredne nego naravne mineralne vode. To je sodba znanstvenika o brezalkoholnih pijačah pod imeni: Grenadir, Foking, Kola, Sinalko, Jogura, Zepelin, Limeta in Cha-

Michel Zévaco

Lukrecija Borgia

Epigonijski roman

50

Naenkrat pa je obstal, nem in poražen, ves bebast od osuplosti: Rosita, gibčna in močna v svojem obupu, se je bila izvila njegovim rokam. In obenem s tem, da je skočila nazaj, mu je izdrla tudi meč, tisti lep paradni meč, s katerim je bil okrasil svojo viteško obleko.

»Sveti Oče,« je dejala deklica hladno, »ako storite še en korak proti meni, me prisilite k zločinu: zabodem vas...«

Neobičajni mir, s katerim je rekla te besede, je pričal papežu, da je pritiral ubogega otroka do skrajne razjarjenosti. Mahoma se je polegla njegova vročica.

»Ne bojte se ničesar,« je dejal.

»Zdaj se nič več ne bojim,« je odgovorila ona in nastavila meč z obema rokama pred sebe kakor šibak plot iz jekla.

Borgia je zmajal z glavo.

»Do svidenja,« je dejal. »Ta razgovor bova še nadaljevala, cara mia.«

In Rosita ga je videla oditi, ne da bi se upal le še enkrat treniti z roko.

Ko je bila sama, je z istim besnim mirom, ki ji je dal pravkar toliko moči in poguma, odlomila meč nekaj palcev pod ostjo. Ta kos ji je dal ostro bodalce. Nato jo je zadušilo ihtenje, in pričela je plakati...

Ko je bil papež po možnosti popravil nered svoje obleke, se je razmišljaje vrnil v svojo sobo.

»Staram se,« si je rekel z usmevom na ustnicah.

»Vse sem pokvaril s svojo prenapetostjo... da, vrh tega sem se zbal, umaknil sem se... Ah, včasih me ne bi bil ustavil meč, naperjen od lepe roke... Pa kaj! Stvar je naposled vendarle v dobrem tiru. Prvi udarec je zadan, to je poglobitno... Mala si bo premislila.«

In ko je prišel v svoje stanovanje ter je njegov lektor Angelo prišel k njemu, ga je vprašal:

»Veš kaj? Ali poznaš Anljevo kotlino?«

»Tik poleg Sibillnega svetišča — da, sveti... pardon, gospod grof.«

»Zdaj me že lahko nagovarjaš s pravim naslovom: napotja ni več. Torej, Angelo, na robu kotline je nekaka podzemeljska jama. Pojdi se zdajle malo izprehoditi na tisti kraj. In prepričaj se, če nima votlina tudi svoje Sibile... reči hočem, če v tej jami ne prebiva stara ženska, ki jo v Rimu poznajo pod imenom Maga...«

»Pa če je starica tam, sveti Oče?...«

»Potem ji poveš, da pride nočjo ponoči nekdo v poset...«

XXX.

Vrtnarjevo strmenje.

Ob vходу v Tivoli, v odročnem kotičku, se je bil Ragastens s svojima prijateljskima nastanil v gostilni revnejšega lica, ki jo je napis imenoval »Pri cvetlični košarici«.

»Cvetlična košarica«, skromna in samotna, je bila naravno opozorila Ragastensa nase. Kakor hitro

je Spadacappo spravil konje v hlev in so se prijatelji nekoliko pokrepčali, se je napotil Ragastens peš od doma, ne da bi povabil koga s seboj.

Vrnil se je uro kasneje s svežnjem obleke pod pazduho. Ž njo je nemudoma izginil v sobo, ki si jo je bil najel.

Machiavelli je risal med tem črtež papeževe vile na kosček papirja. Posetil jo je bil pretelko poletje ter si zapomnil njeno notranjo zgradbo v najglavnejših potezah.

Ko se je Ragastens zopet prikazal, je bil tako predrugačen, da ga skoraj ni bilo več moči spoznati. Po vsej svoji zunanosti je bil podoben enemu tistih nemških študentov, ki so te čase dokaj pogostoma zahajali v Italijo, da bi črpali vedo starodavnosti ob njenem izviru.

»Gospod Cezar sam me ne bi spoznal,« je dejal.

»Zdaj si vsaj lahko upam po trgu!«

»Midva vas spremljava,« je vzkliknil Rafael.

»Ne, prijatelj... Danes itak ne gre o drugem, kakor da si poiščemo municijo... hotel sem reči informacijo... Ne bojte se: kadar bo treba pričeti boj, bom že gledal, da bosta poleg, smrt božja!«

»Toda... ali vam ne bi mogel pomagati že danes?« je vztrajal mladi slikar, ki je ves gorel od nestrpnosti.

»Prepušča vitez, da stori po svojem,« je posredoval Machiavelli.

»Tako je prav! Dotlej pa se lahko vidva obadva pripravljata na delo, ki bo trda reč...«

»Torej ste vendarle našli načrt, kako odpeljati Rosito?«

»Ne!« je odgovoril Ragastens... »Delo je v tem, da odpeljamo nekoga drugega...«

»Drugega? ... Koga neki?«

»Papeža!«

In odšel je, prepustivši svoja prijatelja njuni osuplosti.

»Prav ima,« je naposled dejal Machiavelli. »Mrtva kača, mrtve zob. Misel je izborna. Kdo preči Rositi? Stari Borgia. Naše početje se mora torej predvsem naperiti proti njemu. In če se nam posreči prijeti njega, je Rositina takojšnja rešitev gotova. Ah, Rafael, vitez je v resnici dragocen človek. Hraber je, zvest, viteški, živahnega duha in silnega razuma — z eno besedo, on je izmed tistih ljudi, blagoslovljenih od narave, ki v nestalnosti dogodkov drže protiutežje pokvarjenim in zločincem...«

Ragastensovo vedenje v vsej tej zadevi je bilo morda še bolj čudovito, nego je opazal Machiavelli. Saj je bilo tudi njegovo srce polno ljubezni, in tudi njegova duša vsa razburkana od nemira. Tudi on je ljubil! Tudi on je čutil, kako mu misel uhaja k oboževani Primaveri, ki se je bila prikazala v njegovem življenju, pa mu ni dala drugega kakor spomin o svojih velikih svetlih očeh. In vendar ni rekel ničesar.

Skrival je svoj dušni nemir in bol svojega srca. Toda sam s seboj je bil uredil reči tako, da so se po njegovem mnenju strinjale z lastno in Rafaelovo koristjo.

»Tivoli,« si je dejal, »leži ob cesti v Monteforte. Armada Cezarja Borgia mora z nujnostjo tod mimo. Kadar bom videl prihajati topove, oklepe in sulice,

potem ukrenem tako, da bo prav. A dotlej...«

Dotlej se je Ragastens z dolgimi koraki napotil proti papeževi vili, okrog katere je postopal do večera. Ko se je zvečer vrnil v krčmo, je dejal prijateljsko:

»Moje poizvedbe se že pričenjajo. Zdaj vemo, kakšna je sovražna moč; v vili sami in k nji spadajočih poslopih se nahaja petdeset oboroženih stražnikov, nad trideset vsakovrstnih lakajev in kakih dvajset tajnikov, duhovnikov, velikašev in škofov... Gotovo je, da homo imeli mnogo truda. Toda tem večja bo naša zasluga, smrt božja!...«

Drugi dan se je zgodaj zjutraj zopet napravil proti vili. Prejšnji večer se je bil okoristil z blebetavostjo nekega sluga, to pot pa se je nadejal boljšega uspeha.

Skrit za veliko gručo skalovja je nadziral vilo in njene dohode. In ker je ležal njegov prostor dokaj višje, nad cesto v Tivoli, se mu je celo odpiral pogled na del ograjenih vrtov.

Že dobro uro je bil Ragastens tu na straži ter pozorno proučeval početje vseh ljudi, ki so prihajali in odhajali.

Takrat pa zagleda starčka, ki se mu je bližal s počasnimi koraki in si otiral čelo. Ta mož je bil zapustil vilo skozi majhna vrata, ki so vodila iz vrta naravnost na Tivolsko cesto.

»Morda je ta moj apostol!« si je mislil Ragastens.

Nemudoma je stopil iz svojega opazovališča ter mahnil starčku naproti; ta je nosil obleko, ki je bila napol meščanska, napol pa kmetska. Ko je dospel do njega, je pozdravil s tako vljudnim poklonom in tako prijaznim smehljajem, da je možakar presenečen obstal.

»Guten Morgen,« je bil dejal de Ragastens.

Sicer pa je bila to vsa njegova nemščina.

»Non capisco, signor, ne razumem, gospod,« je odgovoril mož.

»Če je tako, bom govoril laški,« je povzel Ragastens, smehljaje se vedno zapeljivejši in lomeč jezik Danteja, kolikor je vedel in znal, »toda oprostiti mi morate, da se tako slabo izražam.«

»Potemtakem ste tujec?...«

»Da, gospod, Nemec sem, Nemec, in potujem v Rim z različnimi nameni, posebno pa s tem, da bi — čeprav samo oddaleč — videl našega vzvišenega svetega Očeta Aleksandra Borgia, ki ga naj Bog ohrani!«

Ragastens je privzdignil svojo čepico. Možakar je storil enako, rekoč:

»Amen!«

Takoj nato je povzel:

»Toda, mladi mož, nevarnost je velika, da ne boste mogli zadovoljiti svoje pobožne radovednosti, kajti njegova Svetost ne biva v Rimu...«

»Ah, kolika nesreča!... In jaz prihajam tako od daleč, in še peš povrh!«

»Sveti Oče je tukaj v svoji vili, ki je nikoli ne zapušča.«

»Kako veste to?... Ali nemara uživata srečo in čast, da ste izmed njegovih služabnikov?«

Starec se je ponosno vzravnal:

»Jaz sem glavni vrtnar njegove vile v Tivoli. In skoraj vsak dan ga vidim, ko se izprehaja po vrtovih.«

Iščem stanovanje dveh do treh sob s kopalnico in pritlikinami z majem. Ponudbe na upravo lista pod: »Solnčna lega.« 912

Dve podstrešni sobici, čedno opremljeni, oddam takoj boljše mu gospodu. Prešernova ulica 19. 812

Službo hišnice išče samska žena. Naslov v upravi lista. 814

Iščem v najem pokarno M prometnem kraju takoj ali pozneje. 815

»Ljubljanski Zvon« letnik 1916 kupim. Naslov v upravi. 913

Vsled preselitve sedlarske in torbarske delavnice se prodaja vse blago na Slomškovem trgu št. 6, kakor komati, različne konjske opreme, dokolenice, kovčki za potovanje, ročne torbice, nahrbtniki itd. 10—30% cenejše. Ugodna prilika za nakup. 743

Mladenka 22 let, čedne zunanosti želi poznanstva z inteligentnim gospodom najraje uradnikom ali boljšim obrtnikom. Cenjene ponudbe na upravo lista pod »Pomlad«. 915

Vdova srednjih let z lepim stanovanjem in nekaj gotovine želi resnega znanja s starejšim boljšim gospodom. Cenjene ponudbe na upravo »Večernika« pod: »Blagostanje«. 916

Iščem stanovanje dveh sob po možnosti s kopalnico ob parku, v Tomšičevem drev. ali v kakem drugem lepem delu mesta. Ponudbe na upravo lista pod značko »Mlad zakonski par«. 914

Kupim marmornate plošče za mize, železno stojalo za obleko. Naslov v upravi lista. 801

Koncert Joškov in Jožic bo v torek, dne 18. marca zvečer in v sredo 19. marca popoldne v gostilni »Dravograd«, Maribor, Smetanova ulica 54. 787

Sobo in črksokkanje izvršuje po cenl. hitro in okusno Franjo Ambrožič. Grajska ul. 2. 2281

Prav čedno sobo z vso oskrbo oddam v Maistrovi ulici. Naslov v upravi lista. 821

Kupim damska in moška kolesa, nihalne ure, moške obleke ter razno pohištvo proti gotovini. Studenci, Aleksandrova cesta 1. 782

Prodajam chromatične harmonike, koncertne citre in pisalno mizo. Studenci, Aleksandrova cesta 1. 781

Naznanilo preselitve!

Naznanjam cenj. občinstvu, da sem svojo čevljarstvo delavnico in trgovino s čevlji preselil iz Jurčičeve ulice v paviljone

»Scherbaumovih lokalov« (Kopaška ulica)

Cenjenim odjemalcem in občinstvu se najtopleje priporočam in zagotavljam, da bom vsa naročila novih čevljev in popravila izvrševal točno in vestno ter po najnižjih dnevnih cenah.

Priporočam se z velespoštovanjem

810

R. Monjac, čevljarški mojster.

MOTVOZ Vpoštevalite, da dobite

(špaga)

vrvi za perilo
vrvi za živino
štrange
oprtili (gurte)
slamnjake
nudi najugodnejše

DRAGO ROSINA
Maribor
Vetrinjska 26

sadna drevesca

ltd., zanesljiva vrste in prvovrstne kakovosti samo pri

Veliki drevesnici Josip Rosenberg
Maribor, Tržaška c. 64, telef. 2301

Vse po zmerni ceni

Zahtevajte cenik

Lepo praktično darilo za imendan vseh Jožetov je

SARKELJ ali POTICA

iz barne pek- rne SCHMID, Maribor, Jurčičeva ulica 6

Na Jožefovo vse pecivo sveže. Da lahko ustrežem željam vseh interesentov, vljudno prosim za pravočasno naročilo. 806